

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 10. november 2022

Sak

2022/1246 A-larm bruker og pårørende organisasjon for åpenhet om rus og behandling – org.nr. 979 683 359 – klage over vedtak om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og medlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

A-larm bruker og pårørende organisasjon for åpenhet om rus og behandling (klager) søkte 31. mai 2022 om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Lotteritilsynet avslo søknaden 15. juni 2022, med den begrunnelse at klager ivaretar offentlige oppgaver og mottar betydelige offentlige midler via tilskudd og refusjoner.

Klager påklaget vedtaket 30. juni 2022. Klager viser til at foreningen ikke utfører oppgaver som er lagt til det offentlige ved lov, og at foreningen er et supplement til offentlige tilbud og tjenester. Foreningens arbeid er ifølge klager unikt i den forstand at det drives av personer med egne erfaringer fra feltet, både som brukere og pårørende. Slike tilbud, uten terskel, tilbys ikke av det offentlige. Foreningen har i 2022 opplevd en betydelig reduksjon i antall prosjekter tildelt fra Helsedirektoratet, og dette vil gå ut over mange av de 16 500 brukerne av foreningens tilbud. Foreningen er derfor, på samme måte som andre organisasjoner som driver med tilsvarende aktiviteter og tilbud, nødt til å se på andre finansieringskilder. Klager viser også til at foreningens tilbud kan sammenlignes med tilbud som leveres fra andre organisasjoner som er godkjent som lotteriverdige. Dersom organisasjonen ikke blir godkjent som lotteriverdig vil det gi foreningen betydelige utfordringer, ettersom foreningen da ikke kan få inntekter fra andre steder enn fra det offentlige. Vedlagt klagen er klagers årsrapport 2021.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 12. september 2022 til Lotterinemnda for behandling.

Klager sendte 26. september 2022 merknader til Lotteritilsynets innstilling til Lotterinemnda. Vedlagt e-posten fulgte en oversikt over foreningens besøkstall for 2021. Det vises for øvrig til klagen og merknadene i sin helhet.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften).

Godkjenning kan bare gis til organisasjoner som i sin virksomhet ivaretar et humanitært eller samfunnsnyttig formål, jf. lotteriloven § 6 annet ledd, jf. § 5 første ledd og forskrift 21. desember 2021 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. (forskriften) § 2-1 første ledd.

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

A-larm bruker og pårørende organisasjon for åpenhet om rus og behandling sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 15. juni 2022 om avslag på søknad om godkjenning som lotteriverdig organisasjon.

Den nærmere avgrensningen av hva som er en lotteriverdig organisasjon og hvilken praksis som har vært fulgt i denne sammenheng, er omtalt i lotterilovens forarbeider. Det fremgår i Ot.prp. nr. 84 (1998-1999) punkt 5.1 at det ikke skal gis lotteritillatelse til formål som er typisk offentlige oppgaver, herunder kommunale og fylkeskommunale oppgaver. Ved vurderingen av hvilke formål som anses lotteriverdige, kan det blant annet være aktuelt å legge vekt på hvorvidt formålet i betydelig grad mottar støtte fra det offentlige til driften, jf. punkt 5.1.3.1.

Klager anfører at foreningen ikke utfører oppgaver som er lagt til det offentlige ved lov, og at tilbudene er et supplement til offentlige tjenester.

Kommunene har etter lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-1 et overordnet ansvar for helse- og omsorgstjenester, herunder personer med rusmiddelproblem.

Det følger av klagers vedtekter at:

«A-LARM skal støtte brukere og pårørende innen rusfeltet med å iverksette og opprettholde egne recovery-prosesser. Dette innebærer økt livskvalitet, opplevelse av mestring, tilhørighet og integrering i samfunnet.

A-LARM skal informere om, synliggjøre, videreformidle og bidra til å utvikle metoder og tiltak som fremmer recovery og personlig vekst, både for medlemmene og for dem organisasjonen kommer i kontakt med.

A-larm skal fremme erfaringskompetanse på lik linje med fagkunnskap og forskning, og i tråd med intensjonen om en likeverdig vektning av et tredelt

kunnskapsgrunnlag. A-LARM vil bidra til kompetanseutvikling i henhold til dette perspektivet».

Formålet skal blant annet nås gjennom tilbud om samtaler, rådgivning, veiledning, foredrag, temadager, turer og lignende til dem som benytter seg av foreningens tilbud, jf. klagers vedtekter § 3. Det fremgår av klagers årsrapport 2021 at foreningen tilbyr en rekke lavterskeltilbud for brukere og pårørende innen rusfeltet, i tillegg til nasjonale prosjekter og aktiviteter.

Lotterinemnda ser at klagers virksomhet er på siden av kommunenes lovpålagte oppgaver etter helse- og omsorgstjenesteloven, og at klagers virksomhet er et nødvendig supplement til det offentliges tilbud og tjenester. Nemnda er likevel av den oppfatning at klagers virksomhet med oppfølging av personer med rusproblemer, er en typisk offentlig oppgave. Nemnda viser til sammenligning til Lotterinemndas vedtak i sak 2015/29 der Fontenehuset Oslo Øst som arbeider med å styrke mulighetene for mennesker med psykiske lidelser til å oppnå en likeverdig tilværelse i samfunnet, ble ansett å utføre oppgaver som i all hovedsak måtte anses å være offentlige oppgaver. Dette gjaldt selv om stiftelsen fylte en rolle i tillegg til det som var det offentliges ansvar. I den foreliggende saken legger nemnda også vekt på at klager mottok 33 463 337 kroner i støtte fra det offentlige. Dette utgjør 89 prosent av totale driftsinntekter i 2021. Den omstendighet at det er mange som benytter seg av klagers tilbud, endrer ikke på nemndas vurdering.

På bakgrunn av at klager hovedsakelig er finansiert av offentlige midler og ivaretar offentlige oppgaver, har Lotterinemnda kommet til at foreningen ikke oppfyller vilkårene i lotteriloven § 6 andre ledd, jf. § 5 første ledd slik bestemmelsene er tolket i lys av praksis og forarbeider. Klager kan følgelig ikke godkjennes som lotteriverdig organisasjon.

Klager anfører at foreningens tilbud kan sammenlignes med tilbud som leveres fra andre organisasjoner som er godkjent som lotteriverdige. Lotterinemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling. Til dette vil nemnda bemerke at i alle tilfeller hvor det søkes om godkjenning som lotteriverdig organisasjon, og uavhengig av hva slags type organisasjon som søker, må det i den enkelte sak utføres en konkret vurdering av om vilkårene i loven er oppfylt. Nemnda kan ikke se at klager har vist til noen konkrete saker fra Lotteritilsynet eller nemnda som taler for at klager har blitt utsatt for usaklig forskjellsbehandling. Anførselen om usaklig forskjellsbehandling kan derfor ikke føre frem.

Klagen kan med dette ikke føre frem.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk